

Til socialministeren og folketingets socialudvalg

10. okt. 2012

Jeg følger med stor interesse udformning af de lovforslag, der fremlægges som følge af den såkaldte overgrebspakke. Først tilsynsreformen og senest forslag om børnehuse. Begge dele konstruktive forslag, som kan bidrage til at hæve kvaliteten af det sociale arbejde med udsatte børn. Et af de øvrige punkter, der er nævnt i overgrebspakken handler om uddannelse og jeg vil med dette brev fremkomme med nogle forslag til, hvordan der kan arbejdes med at sikre bedre kompetencer i *kommunernes myndighedsarbejde*, der jo er omdrejningspunktet i arbejdet med udsatte børn og unge.

I Fakta-ark om overgrebspakken står følgende: "*Styrkelse af uddannelses- og efteruddannelsesindsatsen for relevante faggrupper*". Der skal iværksættes en kvalitetssikring og målretning af uddannelses- og efteruddannelsesindsatsen for de relevante faggrupper på området for udsatte børn og unge. Initiativet skal munde ud i konkrete forslag til, hvordan den eksisterende uddannelse for især sagsbehandlere på området for udsatte børn og unge kan målrettes mere direkte den enkelte kommune og de særlige problemstillinger, der kan være lokalt. Der skal i den forbindelse bl.a. ses på, hvordan man i højere grad kan understøtte kompetenceudvikling lokalt for en hel medarbejdergruppe, frem for at enkelte medarbejdere sendes på kursus." (Citat fra fakta-ark om overgrebspakken).

Ramme for sagsbehandlerens myndighedsarbejde

Jf. den såkaldte BUM- model (Bestil og Udfør Model) er det en kommunal myndighedsopgave opgave (bestiller) at gennemføres en undersøgelse (jf.§ 50) af et barns eller forhold, når en kommune får en underretning eller en henvendelse fra familien selv, hvis det vurderes nødvendigt. Undersøgelsen skal resultere i en begrundet stillingtagen til om der er grundlag for at iværksætte en foranstaltning og i bekræftende fald hvilken f.eks. henvisning til et af de nye børnehuse eller anden foranstaltning, støtte i hjemmet, anbringelse mv. (udfører). Herefter har den kommunale myndighedssagsbehandler til opgave, at udarbejde en handleplan, følge forløbet og koordinere arbejdet omkring barnet i henhold til barnets bedste herunder at koordinere det tværfaglige samarbejde indtil foranstaltningen afsluttes.

Intet barn eller ung kan få den kvalificerede hjælp efter servicelovens paragraffer uden en kvalificeret sagsbehandling i kommunen. Kvaliteten af arbejdet i kommunernes myndighedsafdelinger er af afgørende betydning for, om efterfølgende hjælpeforanstaltninger (udfører-arbejdet) kommer til at fungere efter hensigten. Her har uddannelsesniveaue stor betydning for kvaliteten.

Efter-videreuddannelse af myndighedssagsbehandlere

I forhold til det videre arbejde med, hvordan efter-videreuddannelsen skal tilrettelægges i dette perspektiv – herunder, hvordan man får understøttet kompetenceudvikling ”lokalt for en hel medarbejdergruppe” - vil jeg henlede opmærksomheden på, at vi allerede på nuværende tidspunkt har en politisk initieret stærk uddannelsesopbygning, oven på grunduddannelsen som socialrådgiver, der netop er udviklet i et samarbejde mellem Socialministeriet/Socialstyrelsen og socialrådgiveruddannelserne og Aalborg Universitet. Denne uddannelsesopbygning kan anvendes som grundlag for en videreudvikling af området. Jeg tænker her på Diplomuddannelsen på børn og ungeområdet (videreuddannelse) samt Masteruddannelsen i udsatte børn og unge (videreuddannelse).

De forhindringer og udfordringer, der er i relation til at opnå en højere kvalitet i kommunernes myndighedsarbejde, er efter min vurdering først og fremmest: 1. at det er frivilligt for den enkelte kommune om man vil efter-videreuddanne socialrådgiverne og de faglige ledere 2. at det er op til den enkelte kommune, hvor mange sager en socialrådgiver skal kunne håndtere. Konsekvensen af disse to forhold er, at der er et meget *forskelligt fagligt niveau i kommunerne*. I forhold til den ambitiøse målsætning om fremover at undgå den slags sager, som lå til grund for at overgrebspakken, er det helt nødvendigt at Folketinget påtager sig et ansvar for et mere ensartet niveau i kommunernes myndighedsarbejde. Dette kan kun gøres ved, at Folketinget beslutter, hvilket uddannelsesniveau en socialrådgiver og faglig leder indenfor børn og ungeområdet skal være i besiddelse af og samtidig sætter en max-grænse for sagstal.

Et forslag til en uddannelsesstruktur

Hvad angår en efter-videreuddannelsesniveau kan det løses ved at indføre krav om certificering af både socialrådgivere og faglige ledere. Det kan løses på følgende måde:

- *Socialrådgiveruddannelsen* forbliver som den er.
- *Diplomuddannelsen* skal være *et krav*: når en socialrådgiver ansættes i en børn- og ungeafdeling kræves videreuddannelse diplomuddannelse med det formål at gennemføre og ved afslutning få certifikat som ”børne-socialrådgiver”.
- *Masteruddannelsen* skal være *et krav*: De faglige ledere skal gennemføre videreuddannelse på masteruddannelsen i udsatte børn og unge.
- *Kursuskataloget* som socialstyrelsen udbyder og som anvendes til at udbyde efteruddannelseskurser, når der eks er ny lovgivning – eller rettet mod særlige områder.

Det i fakta-arket udtrykte ønske om at understøtte kompetenceudviklingen lokalt, kan jeg kun bifalde, og det arbejdes der allerede med på både diplom- og masteruddannelsen idet begge uddannelser lægger vægt på, at de studerende arbejder med egen praksis, mens de går på uddannelsen. Det fremgår da også af den af socialstyrelsen bestilte evaluering af Masteruddannelsen, som Oxford Research gennemfører, at uddannelsen rent faktisk medfører faglige kvalitetsløft løft på de masterstuderendes arbejdsplads.

Der kan udvikles langt meget mere sammenhæng mellem Diplom- og Masteruddannelsen og den kommunale praksis, hvis disse to uddannelser bliver et krav til henholdsvis frontmedarbejdere og ledere i myndighedsområdet netop omkring et praksisrettet perspektiv. Dels ville der ofte være en eller flere medarbejdere af sted, hvilket ville betyde at der konstant var et flow af ny viden ud til kommunerne, dels kan der arbejdes videre med at udvikle pædagogiske modeller, der retter sig mod samspillet mellem teori og praksis. Undervisere fra diplom- og masteruddannelserne er allerede involveret i udviklingsprojekter rundt om i kommunerne – her kunne der sættes flere midler af, som kunne anvendes på konkret samarbejde mellem en given praksis og disse to videreuddannelser. En sådan struktur vil sikre, at den viden, der sættes i spil, er i overensstemmelse både med, hvad der pt. er den nyeste viden på området, men også med hvad man fra statslig side ønsker, skal anvendes i det kommunale myndighedsarbejde. Her tænkes bl.a. på ICS, DUBU, Familierådslagning osv.

Jeg har arbejdet med uddannelse på det sociale område i mange år, og det er min vurdering, at en model som skitseret i det ovenstående vil sikre et højere og mere ensartet niveau i kommunerne. Jeg står gerne til rådighed for en uddybning af forslaget.

Venlig hilsen

Karin Kildedal

Studieleder på Master i udsatte børn og unge

Aalborg Universitet

www.mbu.aau.dk